

Δημήτριος Μπενέκος

Αναπληρωτής Καθηγητής

Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας

Βόλος, 26. 05. 2010

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ:
ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗ**

Κυρίες και κύριοι,

Αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή που βρίσκομαι ανάμεσά σας για να σας παρουσιάσω ολοκληρωμένο ένα σημαντικό επίτευγμα του προέδρου της «Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα», άοκνου και πολυγραφότατου παιδιάτρου Δημητρίου Καραμπερόπουλου, που σχετίζεται με την γραπτή κληρονομιά του μεγάλου θεσσαλού οραματιστή του 18^{ου} αιώνα Ρήγα Βελεστινλή.

Όλο το έργο του τραγικού πρωτεργάτη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, του Οραματιστή ενός απαλλαγμένου από δυνάστες βαλκανικού χώρου, που αποτελείται α) από τις 8 ποιοτικά φροντισμένες επανεκδόσεις εκ των προτύπων με προσθήκες ευρετηρίων ονομάτων, προσώπων, τόπων και πραγμάτων και β) από τις επανεκδόσεις των περιφημων χαρτών του Ρήγα στο φυσικό τους μέγεθος, βρίσκεται επίσης ψηφιακά καταχωρημένο και αποθηκευμένο στο παρόν CD-ROM, το οποίο μεταξύ των άλλων θα σχολιάσουμε στη συνέχεια.

Προτού, όμως, περάσουμε στις σχετικές ειδικές λεπτομέρειες της ολοκληρωμένης αυτής έκδοσης των έργων του Ρήγα Βελεστινλή θα ήθελα να κάνω μια ανορθόδοξη προσέγγιση του θέματός μας, αναφερόμενος γενικότερα στη σημασία των Νέων Τεχνολογιών και των πολλαπλών εφαρμογών τους ώστε να γίνει από όλους μας αντιληπτό το μέγεθος της συνεισφοράς του κ. Δημητρίου Καραμπερόπουλου στην νεότερη ελληνική Ιστορία, αλλά και στην τοπική ιστορία και στον πολιτισμό με το παρόν συγκεντρωτικό έργο, έντυπο και ψηφιακό.

Η ραγδαία ανάπτυξη των νέων Τεχνολογιών που βιώνουμε στις ημέρες μας, η συνεχιζόμενη απρόσκοπτη εξάπλωση του

διαδικτύου (Internet) σε όλες τις χώρες και η αύξηση με εκθετικούς ρυθμούς των πολλαπλών εφαρμογών του παγκόσμιου ιστού world wide web, (www) καθώς και η ψηφιοποίηση της γνώσης, έχουν δρομολογήσει θεμελιώδεις και πρωτόγνωρες αλλαγές στις μεθόδους επικοινωνίας, στον τρόπο απόκτησης γνώσης και στις δυνατότητες άντλησης πληροφοριών και μετέβαλαν άρδην τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των λαών, ομάδων και ατόμων δημιουργώντας νέους τρόπους παραγωγής και διάδοσης της γνώσης.

Οι Νέες Τεχνολογίες, γνωστές ως Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, επειδή διαπερνούν όλον τον κοινωνικό ιστό των σύγχρονων κοινωνιών, αποτελούν πλέον αναπόσπαστο μέρος κάθε προσπάθειας για εξέλιξη και είναι αδύνατο να νοηθεί ότι υπάρχει οικονομική, τεχνολογική, επιστημονική κλπ. ανάπτυξη, ή σε όποιον άλλον τομέα και αν αναφερθούμε, χωρίς την άμεση χρήση τους.

Οι γνώσεις μας πολλαπλασιάζονται και αλλάζουν με γρήγορο ρυθμό ώστε πρακτικά είναι αδύνατο το κάθε άτομο να παρακολουθεί την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών σε όλους τους τομείς. Για τούτο είναι πολύ σημαντική διαδικασία η εκμάθηση από ενωρίς τρόπων για ορθό προσανατολισμό στον «ωκεανό» των πληροφοριών. Είναι επιτακτική η ανάγκη οι χρήστες να γνωρίζουν πώς μπορούν να χρησιμοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία των πληροφοριών για επίτευξη των στόχων τους.

Εν κατακλείδι, χωρίς τις Νέες Τεχνολογίες, χωρίς την πληροφορική και τις ποικίλες εφαρμογές της στην «κοινωνία των πληροφοριών» όπου ζούμε, στην κοινωνία ιδίως τού 21ου αιώνα, δεν μπορεί να νοηθεί από του εξής ούτε ανάπτυξη της έρευνας ούτε και των Επιστημών.

Κυρίες και κύριοι,

Ο Δημήτρης Καραμπερόπουλος είναι μια πολυσχιδής προσωπικότητα με πολύπλευρές πνευματικές δραστηριότητες [παιδίατρος, ιστορικός, ερευνητής, εκδότης, σχολιαστής]. Προσφάτως, το 2009 εκδίδει έναν ογκωδέστατο τόμο 815 σελίδων που τιτλοφορείται ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 1750-2000, στον οποίο καταγράφονται οι τίτλοι εργασιών που σχετίζονται με την διαδρομή της ελληνικής ιατρικής με αναφορές στους αρχαίους, βυζαντινούς και νεώτερους Έλληνες ιατρούς.

Επίσης, ουκ ολίγες είναι και οι λοιπές μελέτες ή οι επιμέλειες εκδόσεων που αναφέρονται σε άλλα ιατρικά θέματα ή σε στοχευμένες έρευνες που φέρνουν στο φως ιατρικές γνώσεις λογίων και διδασκάλων του Γένους.

Εκτός όμως αυτών των ερευνών που σχετίζονται με το επιστημονικό του αντικείμενο, ασχολείται, εδώ και δεκαετίες, με αξιοθαύμαστη επιμονή και ένθερμο επιστημονικό ζήλο με την ιστορική τεκμηρίωση, ανασκευή ιστορικών ασαφειών και ανακριβειών, αλλά πρωτίστως με τη διάδοση του έργου του συμπατριώτη του από το Βελεστίνο μεγάλου Έλληνα της προεπαναστατικής περιόδου Ρήγα Βελεστινλή μέσα στην Ελλάδα και με τις σχετικές μεταφράσεις (σε δέκα στον αριθμό διαφορετικές γλώσσες) σε χώρες της Βαλκανικής και της λοιπής Ευρώπης, αλλά και με εκδόσεις στην ελληνική γλώσσα έργων άλλων ξένων μελετητών, όπως π.χ. του Dušan Pantelić «Η εκτέλεση του Ρήγα». .

Οι προσπάθειές του αποκτούν ιδιαίτερο δυναμισμό με τη συγκεντρωτική δημοσίευση του μνημειώδους και εντυπωσιακού για τον όγκο και την ποιότητα έργου, έργου ζωής το αποκαλώ, που τιτλοφορείται ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΒΕΛΙΣΤΕΝΛΗ σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, χωρίς βέβαια να παραβλέπουμε και τις άλλες εργασίες του που αναφέρονται σε επιμέρους έρευνες που σχετίζονται με τη ζωή και το έργο του Ρήγα, όπως οι πρόσφατες κριτικές επισημάνσεις που κάνει ανασκευάζοντας ιστορικές ανακρίβειες σχετικά με την συνολική εικόνα του επαναστατικού έργου του Ρήγα και επισημάνσεις σε ανάλογες βιβλιογραφικές παραλείψεις και αναφορές.

Η «Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα» αξιώθηκε κατά την επέτειο των διακοσίων πενήντα χρόνων από τη γέννηση του Ρήγα (2007) στο 5^ο κατά σειράν Διεθνές Συνέδριο «Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας» να παρουσιάσει ολοκληρωμένα ΑΠΑΝΤΑ τα έργα του σε φωτομηχανική έκδοση, που χαρακτηρίζεται από τις εξής καινοτομίες.

- Εισαγωγικά και πριν αναφερθώ στις καινοτομίες θέλω να κάνω μια γενικότερη επισημάνση: Ιστορικά πρόσωπα που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και εξέλιξη πραγμάτων στην εποχή τους, αποτέλεσαν αντικείμενο πολύπλευρης έρευνας επιστημόνων και άλλων ερευνητών. Με την πάροδο των αιώνων, όταν θεωρήθηκε ότι κέρδισαν τη θέση που τους ανήκε, και

μάλιστα όταν ο βασικός πυρήνας των οραμάτων τους –για τον οποίο θυσίασαν και τη ζωή τους- άλλαξε γεωπολιτικά και δυο και τρεις φορές μέχρι σήμερα, άρχισε η βαθμιαία υποχώρηση του γενικότερου ενδιαφέροντος. Εδώ, λοιπόν, έρχονται τοπικοί ερευνητές, οι οποίοι με τις πρωτοβουλίες τους εξετάζουν κάτω από νέες οπτικές το έργο περιώνυμων συμπατριωτών τους («συμπατριώτες» κάτω από την ιστορική διάσταση του όρου), εργάζονται με μεράκι ιχνηλατώντας νέα ιστορικά δεδομένα και γεγονότα, αξιοποιούν μεθοδολογικά νέες πηγές, ενδυναμώνοντας με την φιλοπονία τους τα σύγχρονα ιστορικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, πράγμα που τελικά έχει διαμορφωτική επίδραση και δημιουργική απήχηση στην τοπική κοινωνία, που την ωθεί στο επίκεντρο μιας νέας πραγματικότητας με την ίδρυση μουσείων, με αναπαλαίωση κτηρίων και με τη θέσπιση σχετικών επιστημονικών συνεδρίων.

- Επιστρέφω στις καινοτομίες: Η πρώτη, λοιπόν, καινοτομία είναι ότι στην αναθεωρημένη επανέκδοση του κάθε έργου προτάσσεται ένα εισαγωγικό αναλυτικό κείμενο με προσθήκες και αναφορές στα καινούρια ερευνητικά στοιχεία που προέκυψαν από την πρόσφατη ιστορική έρευνα με πλούσιες ερμηνευτικές παραπομπές και συμπληρώσεις με νεότερα βιβλιογραφικά δεδομένα.
- Η δεύτερη καινοτομία είναι πως για πρώτη φορά όλα τα έργα συνοδεύονται από ένα λεπτομερές ΕΥΡΗΤΗΡΙΟ ονομάτων, προσώπων, τόπων και πραγμάτων, γεγονός που βοηθά πολύ τους ερευνητές να διαπιστώνουν την ενότητα της σκέψης του συγγραφέα, όταν εντοπίζουν αναφορές, λέξεις, έννοιες ή διάφορες ομοιότητες και σε άλλα σημεία των έργων του, πράγμα δηλαδή που δείχνει καθαρά ότι τα άντλησε από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής του και σκιαγραφούν γενικευμένες αντιλήψεις και αποδοχές ή προσωπικές γλωσσοπλαστικές συνθέσεις (ως παράδειγμα αναφέρω το ευστόχως διαπιστωθέν από τον επιμελητή της έκδοσης Δημήτριο Καραμπερόπουλο χαρακτηριστικό κειμενικό στοιχείο ιδιόπλαστων λέξεων από τον Ρήγα με πρώτο συνθετικό τον σύνδεσμο «συν», ακόμη και εκεί που δεν χρειάζεται (π.χ. συνευτυχώ, συναγαπάμαι, συνανταμώνομαι, συμπεριτρέχω κλπ.)
- Η τρίτη καινοτομία, με άκρως πρακτικό χαρακτήρα, υπήρξε η ψηφιοποίηση όλων των έργων του Ρήγα και καταχώρησή τους σε

ένα και μόνο CD-ROM με συνοδευτικό σύντομο αλλά αρκούντως κατατοπιστικό φυλλάδιο οδηγιών και περιεχομένων.

Πιο συγκεκριμένα, στον ψηφιακό δίσκο που τιτλοφορείται «Άπαντα τα έργα του Ρήγα Βελεστινλή» υπάρχουν: 1. Φυσικής Απάνθισμα (συνολικά 253 σ.), 2. Σχολείον των ντελικάτων εραστών (σελ. 416) , 3. Ο ηθικός τρίπους (σελ. 331) , 4. Ο Νέος Ανάχαρσις (σελ. 488), 5. Τα Επαναστατικά (σελ. 142), 6. Η Χάρτα της Ελλάδος (12 φύλλα), 7. Οι Χάρτες Βλαχίας και Μολδαβίας (ένα φύλλο) και 8. μια εικόνα του Αλεξάνδρου.[όλα μαζί θα γέμιζαν άνετα ένα ράφι βιβλιοθήκης]

Περιδιάβηκα με προσοχή και τα 8 επιμέρους έργα που συμπεριλαμβάνονται στο CD-ROM και οφείλω να πω ότι με ικανοποίηση διαπίστωσα μιαν υψηλής πιστότητας απόδοση των αντίστοιχων γνησίων τους προτύπων και μάλιστα με δυνατότητες τεραστίων μεγεθύνσεων των σελίδων των βιβλίων και ιδιαίτερα των χαρτών, χωρίς ακόμη και η παραμικρή λεπτομέρεια να χάνει την ευκρίνειά της.

Εδώ αναφέρω, επίσης, και την απλουστευμένη πλοήγηση από βιβλίο σε βιβλίο ή από χάρτη σε χάρτη με την πολύ απλή δυνατότητα ηλεκτρονικού «ξεφυλλίσματος» των σελίδων, γεγονός που υποβοηθά σημαντικά ακόμη και εκείνους που δεν είναι μαθημένοι σε τέτοιας μορφής αναγνώσεις και μελέτες.

Συνοψίζοντας διαπιστώνουμε ότι με προϊούσα τη μόρφωση του πληθυσμού και με ειδικό χαρακτηριστικό τη γενικευμένη χρήση των Νέων Τεχνολογιών, η γνώση δεν παραμένει κλεισμένη στις βιβλιοθήκες, ούτε είναι είδος ακριβό, αλλά με την ψηφιοποίησή της γίνεται άμεσα προσιτή στο κάθε σπίτι, στο γραφείο κάθε ερευνητή, γίνεται κτήμα ακόμη και του πιο απλού ενδιαφερόμενου.

Ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο, το παρόν πολυσύνθετο εγχείρημα (έντυπο και ψηφιακό) αποκτά ιδιαίτερη αξία, επειδή ο Δημήτριος Καραμπερόπουλος μελετώντας πολύπλευρα τα έργα του Ρήγα με συνέπεια και επιστημονική μεθοδολογία, παραδίδει στους μελλοντικούς ερευνητές και εραστές της νεότερης ελληνικής Ιστορίας πολύτιμο πνευματικό δώρο, ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗ.

Σας ευχαριστώ